LA FARGA

REVISTA DE SALT

10 ANYS DE VIDA A SALT
ANYS DE FARGA

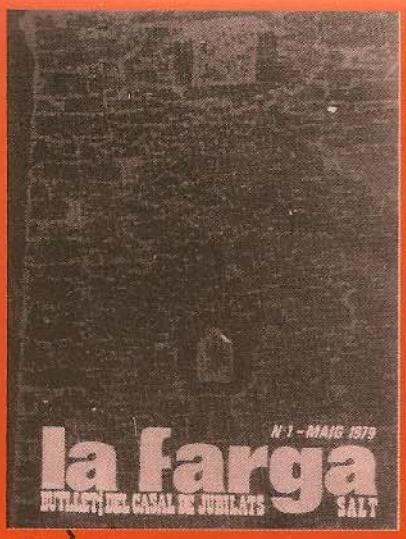

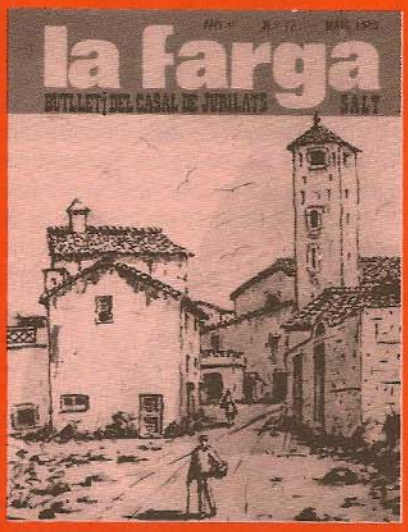

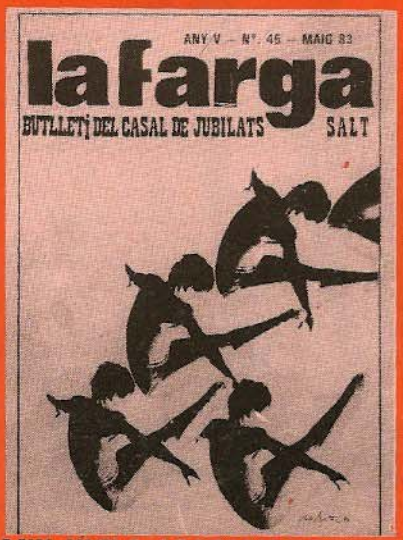

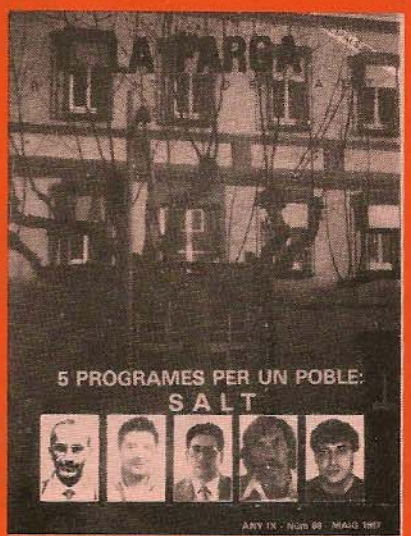

ANY XI/N.º 104/MAIG-89

Institucions

Tots sabem com és difícil administrar els diners, ja ho és amb els nostres pobres recursos, per tant encara ho deu ser més administrar els «fabulosos» recursos que manegen la Generalitat, la Diputació i l'Ajuntament (per ordre de fabulosos).

Això treu cap al fet que les institucions també hi tenen a veure amb els 10 anys de «La Farga»; una part dels recursos que maneja cada institució la destina a ajudar els mitjans de comunicació i així és com La Farga també ha pogut gaudir d'ajudes institucionals importants i d'altres només de simbòliques o testimonials; les agraïm totes, les generoses i les engrunes.

Voldria posar de relleu una de les més importants: la Generalitat ens ajuda cada any; només a través d'una petita instància sense escarafalls ni parafernàlia administrativa, burocràtica i publicitària. Puntualment, cada any rebem el seu ajut i la veritat és que hem de reconèixer que fins i tot ens hem descuidat d'agrair-los-hi. De debò que si tots els Departaments de la Generalitat funcionessin tan bé com la Direcció General de Patrimoni escrit i documental, canviaríem la nostra opinió sobre el funcionament de les institucions.

Joan Boada

El PSC ha recorregut contra l'acord que encara no s'ha executat — 12-ABRIL-89-

La tala d'uns arbres que causen al.lèrgies enfronta els grups municipals de l'Ajuntament

J.M. BERNILS V.

Castelló d'Empúries.— L'acord municipal de talar uns arbres del costat del camp de futbol de Castelló d'Empúries perquè provoquen al.lèrgies ha aixecat l'oposició dels regidors del Partit dels Socialistes de la població. En aquest sentit, el PSC ha presentat un recurs de reposició contra aquest acord de la comissió de govern de l'Ajuntament, el qual ha aturat l'execució d'aquesta decisió fins que s'hagi resolt. Els socialistes han criticat també l'alcalde de Castelló, Miquel Casellas, perquè fa unes setmanes els va convidar a participar a la festa de l'arbre que es va celebrar a Sant Pere de Rodes «i ara vol tallar aquests».

Miquel Casellas, per la seva banda, ha explicat que «la gent del club de futbol i altres veïns ens han demanat que treiem aquests arbres perquè dificulten l'ordenació de la zona i els produeixen al.lèrgies. A més, afegí, alguns d'ells estan malalts». L'alcalde assenyalà també que, temps enrere, es van tallar uns arbres semblants perquè provocaven el mateix problema «i ningú no va dir res».

Els arbres que han provocat aquesta polèmica es troben al costat del camp de futbol i del passeig Francesc Macià, zona que properament s'ha de començar a reordenar. La construcció del nou pa-

Miquel Casellas i Esteve Ripoll.

Pujol Carandell exposa a França la seva sèrie de pintures d'homenatge a Antonio Machado

J.F.

Girona.— La sèrie de pintures que Joan Pujol Carandell (Salt, 1953) va crear a partir de l'any 1984 en homenatge al poeta sevillà Antonio Machado s'exposaran properament a diferents llocs de l'Estat francès, probablement a Ceret, Collliure i París, si els contactes que l'artista ha tingut amb museus i galeries es concreten tal com està previst. Pujol Carandell està molt interessat a portar aquesta obra a l'estranger, «per l'interès que està despertant la figura de Machado, al coneixement del qual penso que pot ajudar la meva visió particular».

«Homenatge a Antonio Machado» ja ha estat exposada a diferents llocs de l'Estat espanyol i els mesos de febrer i març passats es va poder visitar a la Casa Elizalde de Barcelona. La sèrie, que consta en total d'una vintena d'obres de mitjà i gran format, es divideix en dos aspectes «que es complementen», segons afirma el pintor. «D'una banda, he tractat de reflectir la psicologia del personatge, inspirant-me en la seva obra i en el coneixement dels indrets on va viure; i a la resta de pintures he enfocat Machado segons l'estudi que he fet del seu cos astral. Per això hi ha noms com Memòria d'una vida, Instant de veritat, Lassitud, Amistat en les arts, etc.»

PUNT- 5/IV-89

• Hi ha en Miquel Casellas de Salt i en Miquel Casellas de Castelló d'Empúries. Al primer, bon amic nostre, co-fundador de La Farga, i delegat d'una important entitat d'estalvi, li diem amicalment en Miquel de Can Maret.

Doncs bé, ara, un diari gironí, suposem que per un error de compaginació, ha posat la seva foto com si fos el batlle de Castelló, que es diu igual.

Mai se sap, però potser algun dia arribarà a ser alcalde, bé de Castelló, bé de Salt. De moment, té problemes per una tala d'arbres, mentre la cosa no s'aclari!!

• Joan Pujol Carandell, saltenc i excel.lent pintor, va crear l'any 1984 una sèrie de pintures en homenatge a Antonio Machado. Ara, entre els actes d'homenatge que enguany es fan al poeta andalús, hi hauran exposicions d'obres de Pujol-Carandell, que es faran a Cotlliure, Ceret i París.

La trajectòria del nostre pintor adquireix amb aquest motiu una destacada importància.

• En el passat número vàrem dedicar el tema central als nostres veïns de Vilablareix. Periòdicament cada 3 o 4 mesos, pensem dedicar el tema i parlar dels veïns d'altres pobles o municipis propers a Salt: Girona, Bescanó, Montfullà, Sant Gregori, Sarrià de Ter, Fornells, etc....

• Esperem poder comptar amb la col.laboració d'aquests veïns.

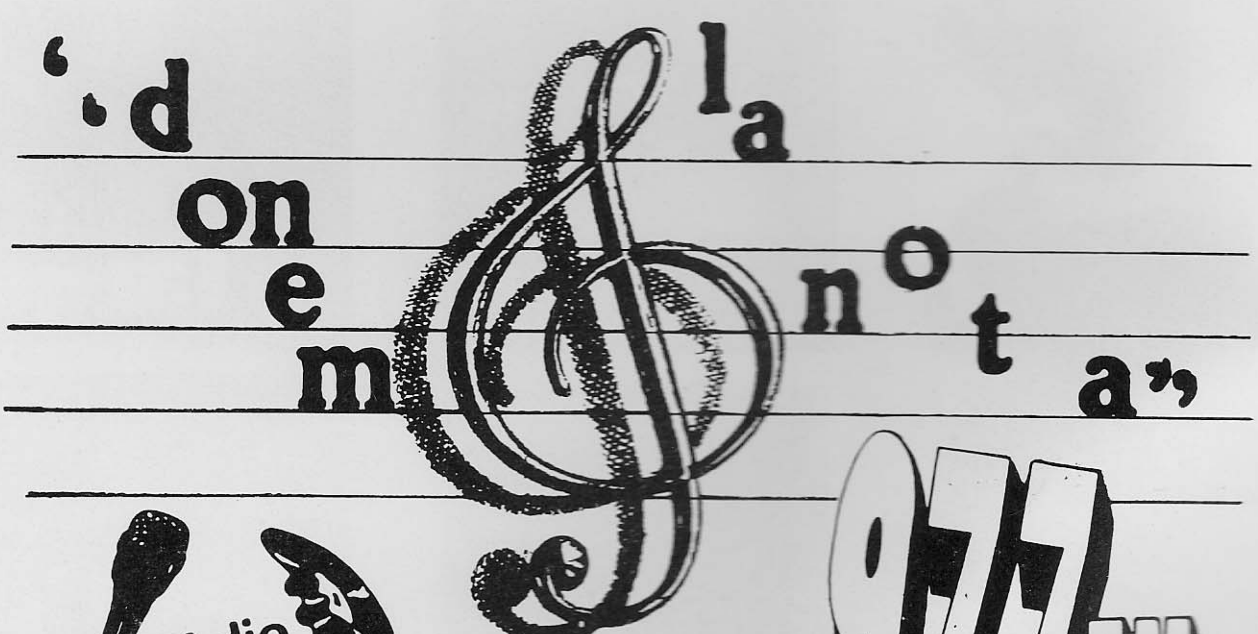

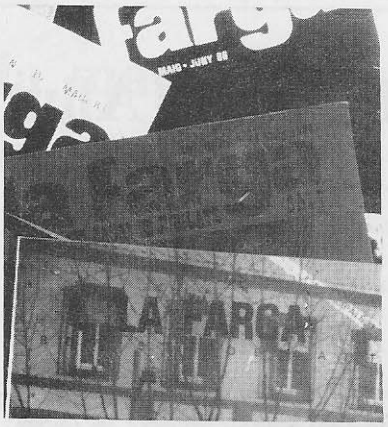

ANY XI/NÚM. 104
PORTADA Xarli Terribas

EDITORIAL

Quina Europa?

Les eleccions europees ja són aquí! Els partits polítics mentrestant preparen les seves llistes. El mes de juny els ciutadans de l'estat serem convocats altra vegada a les urnes per votar exclusivament llistes per al Parlament d'Estrasburg.

Els futurs eurodiputats ens faran en els seus mítings, les seves propostes. Ens diran que l'Europa de l'1 de gener de 1993 s'acosta. Serà l'Europa que ha de superar les barreres aranzelàries i les duanes comercials.

Anem sens dubte cap a l'Europa del mercat únic; la que farà possible la instal.lació d'empreses i professionals a qualsevol dels països comunitaris, eliminant burocràcia i augmentant en grau notable la competivitat econòmica.

Serà l'Europa de les multinacionals, —les grans empreses ens envairan amb els seus productes. També nosaltres podrem alhora instal.lar les nostres a Alemanya, a Holanda o Itàlia.

El repte del mercat únic ens obliga doncs, a fer notoris esforços per posar-nos al dia pel que fa a la preparació professional i la innovació tecnològica.

L'entrada a Europa el gener de 1986 ens ha portat, ja, importants sacrificis sobretot en el sector agropecuari. Els possibles avantatges econòmics no han arribat a notar-los molta gent, especialment entre la pagesia, els ramaders i certs sectors industrials. D'aquí la reserva i la certa desconfiança amb què alguns sectors viuen encara la incorporació d'Espanya a Europa. Hi ha hagut molt poca informació sobre els ajuts comunitaris que han arribat. (Feder, F.S.E.)

Però si l'Europa econòmica s'acosta, no podem deixar de banda la construcció de l'Europa social i la cltural.

Els catalans sempre ens hem sentit d'Europa en el sentit general. París sovint ha estat més a prop que Madrid. També el turisme de la Costa Brava procedent majoritàriament dels països comunitaris ens ha familiaritzat amb les parles i les idiosincràcies d'aquests pobles en major grau que altres zones de l'estat espanyol. Des de fa més de 30 anys, els estius s'omplen de persones al nostre territori amb les quals convivim i ens inter-relacionem.

La reflexió que els catalans ens hem anat fent és que l'Europa que hem de construir no es pot constrenyir únicament en l'aspecte econòmic. Cal anar cap a una Europa dels pobles on s'harmonitzin les diferents llengües i cultures (entre elles com una més, la catalana...) i que es construexi sota un model social avançat on es tingui en compte els aspectes sòcio-laborals especialment dels sectors populars i del món del treball.

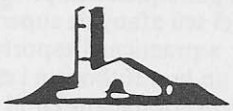

SUMARI

VIDA DEL CASAL
Institucions.....2
ESPIGOLANT.....2
FINESTRA OBERTA
En Salvi Aliu
i la màgica de la memòria.....4 i 5
EL DIAMANT DE LA PLAÇA
Càritas:
Programa d'atenció a la tercera edat..6
10 ANYS DE VIDA A SALT
10 ANYS DE FARGA
El batec d'un poble.....7
Personatges saltencs.....8
La independència.....9
Cultura/Ensenyament.....10
Esports i festes.....11
Serveis i equipaments.....12
Personalitats: Visites.....13
Noves entitats.....14
Publicacions.....15
Temes polèmics.....16
Fets i refets.....17
L'ALTRA IMATGE
Miquel Fañanàs:
L'espera.....20 i 21
RIALLES D'AQUÍ
Els cargolets al delte de l'Ebre.....22
CAGAFERRO
L'acudit foll.....23
CULTURA
Exposicions i cursets.....23
SALTENCS SINGULARS
El senyor Moreno.....23

LA FARGA/Revista de Salt. **EDITA** Casal de Jubilats. **DIRECCIÓ** Guillem Terribas. **COORDINACIÓ** Josep M.ª Oliveras. **RELACIONS AMB EL CASAL DE JUBILATS** Joan Boada. **CONSELL DE REDACCIÓ** Guillem Terribas, Josep M.ª Oliveras, Joan Boada, Lluís Mateu, Jaume Bosch, Martí Fita, Josep Guardiola, Alícia Vila, Eva Escuín, Pilar Subirós i Toni Ruscalleda. **COL.LABORACIÓ HABITUAL** Biblioteca Municipal Jaume Ministral, Pitu Geli, Antoni Brugués, Ramon Jover, M.ª Mercè Sànchez i Miquel Àngel Ferrés. **COL.LABORACIÓ EN AQUEST NÚMERO** Miquel Fañanàs. **COMPAGINACIÓ** Xarli Terribas. **CORRECCIÓ I ESTIL** Toni Ruscalleda. **FOTOGRAFIA** Jaume Ollé. **DISTRIBUCIÓ** Pitu Geli i Josep Gassiot. **ADMINISTRACIÓ** Joan Boada. **PUBLICITAT** Emili Crous. **TIRADA** 1.500 exemplars. **REDACCIÓ** Passeig Verdaguer, 1 - Tels. 23 04 98 - 23 85 78. **IMPRESSIÓ** Impremta Pagès, Eixampla, 8 - Tel. 42 01 07 ANGLÈS. **DIPÒSIT LEGAL** GI-356/79. **Premi «3 de Març».**

En Salvi Aliu i

En el nostre temps en què la memòria està tan desprestigiada i que, malauradament, ha sigut substituïda quasi totalment per la raó, seria bo de recordar un personatge saltenc important no solament per la seva intel.ligència, sinó també pel seu humanisme i per la seva aportació en el camp de la «mnemotècnia», que és la ciència de la memòria. Ens referim a Salvi Aliu i Serra.

En Salvi va néixer a Figueres el 1921 i era encarà un vailet quan la seva família es va establir al nostre poble. Realment ningú no hauria donat res per aquell nen prim i malaltís, però el seu afany de superació el va portar a practicar l'esport, convertint-se en un bon futbolista i en un excel.lent atleta, destacant en el salt de perxa. Les fresses de la taverna que els seus pares tenien en el carrer Colon no el varen impedir de treure el títol de batxiller amb les màximes qualificacions, cosa que pocs joves aconseguien perquè eren pocs els que podien estudiar en l'Institut del carrer de la Forsa abans de la guerra civil.

Acabada la guerra va organitzar pel seu propi compte uns Casals d'Estiu per a la mainada, on els ensenyava a nedar en el riu i a fer excursions per la muntanya. Quan feia mal temps i per mantenir quieta a la tropa es va espavilar a fer-los jocs de mans i trucs de prestidigitació... i ara ja podem comprendre la seva gran afecció al món fantàstic de la màgia. A poc a poc es va convertir en un expert en aquest terreny, essent membre de les societats d'il.lusionisme espanyol, portuguès, americà, etc. i actuant com a mag en diferents llocs sota el pseudònim de «Professor Sas Richard», fins a la seva prematura mort a l'edat de 39 anys.

Al parlar de la figura de Salvi Aliu en el terreny de la mnemotècnia és obligat dir unes quantes paraules de «La màgia de la memòria», conjunt de tres llibres publicats en la col.lecció «Biblioteca de jocs, prestidigitació i il.lusionisme» per l'editorial Sintes. En aquesta obra en Salvi ens va explicant d'una manera senzilla i amena els diferents mètodes que poden portar al lector a posseir una memòria prodigiosa i, el que és certament atractiu per a nosaltres, és que fa una referència constant als edificis i personatges de la nostra vila que, degut a l'excessiu creixement de les dues últimes dècades, els recordem amb una espècie de nostàlgia.

Si agafem per exemple el capítol anomenat «Topografia meravellosa», veurem un divertit mètode per recordar paraules i que nosaltres podríem emprar en els moments d'oci per desconcertar als nostres amics.

Els hi podríem dir: «Agafeu i aneu-me dient i apuntant unes 20 paraules, per exemple, que jo us les diré després d'una a una, sense mirar res, des del començament o des del final». Per realitzar-ho es fa servir el mètode topogràfic consistent en col.locar cada paraula en un lloc geogràfic d'un itinerari determinat.

El camí escollit per ell és precisament el que feia periòdicament en els seus entrenaments d'atletisme:

ITINERARI:

1. Estació d'Olot
2. Via del tren
3. Camp de futbol
4. Cementiri

A LA SEVA SALUT LI CAL UN BON SERVEI

La nostra pòlissa d'assistència sanitària dóna una àmplia cobertura de serveis, dels quals destaquem:

- Lliure elecció d'especialistes dintre el nostre ampli quadre de metges.
- Mitjans de diagnòstic com anàlisis, radiografies, ecografies, electroencefalogrames, endoscòpies, etc..
- SCANNER.
- Habitació individual amb bany en els internaments per:
  - Intervencions quirúrgiques.
  - Accidents.
  - Parts.
  - Tractament mèdic (casos no quirúrgics).
- Llit per a acompanyant a càrrec de la Companyia.
- Medicaments utilitzats durant l'internament.
- Parts en clínica assistits per tocòleg.

- Assistència a TOT ESPANYA (capitals de província) en cas d'urgència per desplaçament temporal, (viatges, vacances, etc...)

PER A MÉS INFORMACIÓ, estem a la seva disposició a:

LA CATALÒNIA ASSEGURADORA, S.A.

Joan Maragall, 22 - Tel. 20 33 31 GIRONA
Hospici, 11 - Tel. 26 65 50 OLOT
Llers, 4 - Ed. Jubar FIGUERES
C/. Sant Pau, 12 - Tel. 50 40 92 FIGUERES

la màgia de la memòria

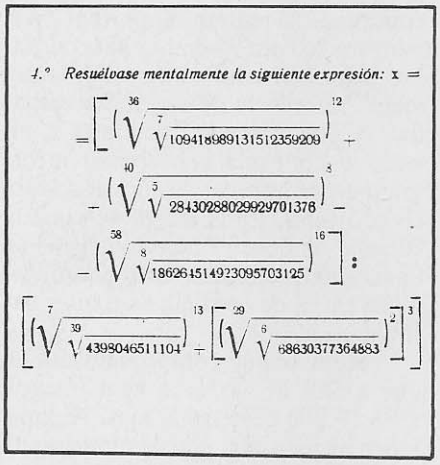

5. Carretera de Girona
6. Parada dels cotxes
7. Cinema «Núria»
8. Antic ajuntament
9. Església
10. Cal Marquès
11. Riu Ter
12. Can «Genura»
13. «Matadero»
14. Central elèctrica
15. El rec
16. Fàbrica Coma-Cros
17. Carrer Colón
18. Cafè «Subils»
19. Presó
20. Manicomi

Com que aquest recorregut se'l sabia de memòria era fàcil poder-lo repetir sense equivocar-se tant pel començament com per l'acabament. Si suposem que els primers noms de la llista a endevinar són: 1. Bicicleta, 2. Llapis.... haurem de situar la Bicicleta en l'Estació d'Olot; el Llapis, en la Via del tren... però de tal manera que hi succeixi un fet extraordinari, com més exagerat millor, perquè així la memòria el retindrà més fàcilment. En el primer cas, diu ell, ens podem imaginar que entra una bicicleta a tota velocitat en l'estació del tren d'Olot i que, sense frenar, atropella a molta gent. En el segon cas, podem suposar que un nen ha posat un llapis en la via i ha fet bolcar el tren, etc..

Veiem que d'aquesta manera la imatge de l'objecte i el lloc del poble quedaran ben associats, i si recordem mentalment el recorregut topogràfic, podrem dir també —sense equivocacions— la successió de paraules que hem d'endevinar.

Naturalment, això és sols una petita part dels mètodes existents per adquirir una gran memòria i fins i tot s'expliquen procediments per recordar dates històriques, números de telèfon i per resoldre operacions matemàtiques amb arrels quadrades, cúbiques.... tot mentalment!

De fet és ben possible i l'Aliu ho explica detalladament. No hem d'estranyar-nos perquè, així com l'iceberg només deixa entreveure una petita muntanyeta de gel sobre la superfície de l'aigua, també nosaltres fem servir una petita part del nostre cervell i no ens adonem de les grans possibilitats que en potència té. Sols és qüestió d'entrenament... però, com en les pel.lícules, acabarem dient que això ja és una altra història.

Joan Bonet i Amat

LA FARGA DE SALT
REVISTA DE SALT
LA FARGA DE SALT
REVISTA DE SALT

CONFITERIA PASTISSERIA
MARGENAT
Telefon 23 06 79
Especialitat en gelats
C/. Major, 57
SALT

SERRALLERIA I FUSTERIA METÀL.LICA
EN FERRO I ACER INOXIDABLE
MOBRA, S.A.
Canals per a la construcció i lampisteria
Doblat de xapes i talls
TALLER: Camí antic de Salt a Vilablareix
Tel. 23 53 17

Càritas: Programa d'atenció a la tercera edat

L'equip de CÀRITAS de la Parròquia de Sant Cugat, amb assessorament i coordinació amb Càritas Diocesana i amb els Serveis Socials de l'Ajuntament, ha dut a terme un treball de coneixement bàsic de la situació en què viuen les persones de la tercera edat que només cobren el F.A.S. (Fons d'Assistència Social).

S'ha seguit una mostra de 30 persones grans, residents a aquesta parròquia de Sant Cugat, sobre el cens del 1986.

Els membres de l'Equip de Càritas han visitat un per un els vells «beneficiaris» del F.A.S., que és l'assignació mínima de 17.200 ptes., que ara s'ha apujat a 19.200 ptes.

L'objectiu era obtenir una informació bàsica per tal de detectar les possibles carències i oferir recursos i actuacions adients segons els casos. Això s'ha endegat a partir d'una visita domiciliària en la qual no es pretenia fer una enquesta o una entrevista freda, sinó establir un diàleg que donés pas a una relació posterior basada en la confiança.

El tipus d'avi o àvia beneficiaris del F.A.S. que hem trobat és, en resum, per no fer un ball de xifres el següent:

— Són persones nascudes entre els anys 1900 i 1915, tot i que n'hi ha alguns de més joves. No han pogut cotitzar per diferents causes, i es troben acollides a aquesta subvenció mínima i humanament poc digna avui dia. Qui pot viure avui amb 19.200 ptes. al mes?

— El 30% són solters, un altre 30% casats i un 40% vidus o vídues.

— La majoria no viuen sols, sinó amb algun fill o una altra persona. (L'estudi no contemplava els qui estan en residència o hospital).

— L'habitatge sol ser de lloguer, senzill i amb condicions bàsicament habitables.

— L'estat de salut és la normal per l'edat en un 60% dels vells visitats, mentre que l'altre 40% tenen algun tipus de malaltia, dels quals n'hi ha 7 de crònics.

— La dependència personal és ben variada: només 6 es valen per tot. La resta, o bé no es valen per ells mateixos, o bé només per dins de cada o necessiten alguna ajuda.

— De persones que necessitin una ajuda immediata de l'exterior n'hem trobat 4: per invalidesa, per manca de treball del fill, per malaltia o simplement perquè els diners no arriben.

Una necessitat no material que es constata és el desig de companyia, de comunicació humana, d'atenció a la persona concreta. Per això Càritas sap que un projecte com aquest ha de ferlo en una dinàmica d'acompanyament continuat. Al mateix temps, tant l'Administració com les comunitats cristianes procuren tenir al dia el coneixement i referència de la gent necessitada, la qual cosa ve facilitada si els veïns o coneguts col.laboren informant els encarregats de dur endavant els projectes. En la mesura en què la societat tendeix a l'individualisme i a l'anonimat, cal insistir en el nodriment de la xarxa de comunicació interpersonal en el poble.

Hem pogut comprovar, doncs, que a Salt hi ha força gent que viu amb 19.200 pessetes al mes. Algunes reben altres ajuts, però d'altres no. Si amb una mostra de trenta persones n'hem trobat algunes amb autèntiques dificultats, quantes n'hi deu haver en total?

No és només qüestió de diners; el treball de promoció social, tant a l'Església com al món civil, intenta incidir avui a les complexes causes profundes de les diverses marginacions. L'ideal no és solucionar el problema del moment a base d'uns diners, sinó restituir al màxim possible l'autonomia i la dignitat personal dels afectats a base dels recursos socials (migrats o no, que aquest ja és un altre tema). Per això és imprescindible incidir en l'entorn familiar, veritable bressol del virus socials que produeixen la marginació d'infants inadaptats, deficients psíquics i físics, etc... que són altres col.lectius que estan en l'òptica de Càritas per a possibles projectes ulteriors.

Miquel Àngel Ferrés

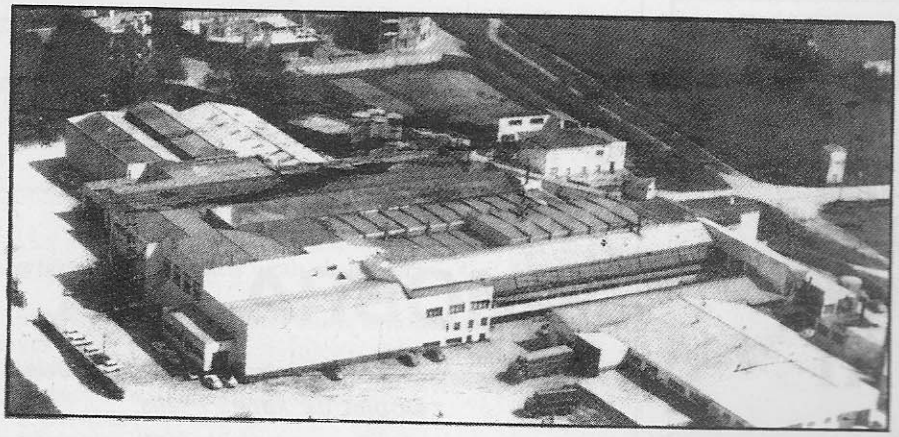

ESCORXADOR GENERAL FRIGORÍFIC

Sala d'especejar

Frigorífics del Ter, S.A.

CARNS DE PORC I BOVÍ

Repartiment diari

Carrer Major, 419
Tel. 23 31 11
SALT

El batec d'un poble

10 ANYS DE VIDA A SALT
ANYS DE FARGA

El **mes de maig de 1979** apareixia el **número 1** de LA FARGA, avui **Revista de Salt.** Va néixer a redòs del Casal de Jubilats, com una secció més dintre l'ampli ventall d'activitats que el Casal des dels seus inicis ha promogut. Aquell butlletí dels començaments, gràcies a un important grup de persones i col.laboradors, s'ha pogut anar configurant com una revista de Salt. Una revista que no té la pretensió de ser l'única i l'exclusiva, i que sempre malgrat els seus errors o encerts ha comptat amb suport més enllà de l'àmbit de les institucions (col.laboradors literaris, anunciants, persones que altruistament recolzen i divulgen la revista....)

Fa poc celebràvem el número 100, amb voluntat de modèstia per part del Consell de Redacció.

Ara, aquest mes de maig s'escauen els 10 anys d'aparició de la publicació.

Ho volem remarcar deixant constància en aquestes pàgines centrals dels principals fets que han estat notícia i han marcat la vida quotidiana de Salt en aquesta dècada.

Hem seleccionat 10 temes, com una simbologia als 10 anys. Com sempre, triar es fa difícil. És fàcil oblidar-se d'alguna cosa important per algú i que hom no hagi recollit. En tot cas, fer una tria de personatges, fets i esdeveniments, suposa per als qui l'han de fer un risc.

Per tant, demanem disculpes si ens hem deixat algun fet o personatge sense citar. Pot ser un oblit o un fruit subjectiu de la tria. En tot cas, si ens arriba alguna observació o suggeriment estem oberts a tenir-los en compte.

Un ampli batec, lligat a la lluita per la independència....

Volem destacar que de recull, se n'extreu que al llarg d'aquests 10 anys hi ha hagut a la nostra vila un important batec cívic, cultural, esportiu i social. Un ampli batec lligat a la lluita per la independència —finalment aconseguida—, a la constitució i consolidació de l'ajuntament democràtic, a la creació de moltes entitats noves, com un senyal de gran vitalitat associativa, a les diverses i variades publicacions (s'ha publicat més en aquest temps que en tota la història del poble de Salt...), a les noves obres i equipaments, als esdeveniments culturals i populars....

Cal, però, no mirar només el passat, sinó pensar en el futur. El Salt del 2.000 és a la cantonada.

I aquest Salt té un important repte. Salt arrossega dèficits de fa molt de temps; té encara moltes mancances d'infrastructura. I això només es pot superar si hi ha una il.lusió col.lectiva que dinamitzi el treball d'aquests anys cap al futur.

Pel Consell de Redacció:
Martí Fita i Casals
Josep M.ª Oliveras i Oliveras

Venda i reparació de bicicletes
velomotors i motos

MOTOS CATALUNYA

PERE TEIXIDOR

MONTESA
PEUGEOT
VESPINO
DUCSON
HONDA
DUCATI
VESPA
DERBI
PUCH

C/. Major, 307
Telèfon 23 93 67
SALT

Fàbrica de miralls
Col.locació i instal.lació
Especialitat en vidrieres artístiques
Finestres de Celosia
Mampares per a Bany

SOLAR S.A.
DISTRIBUIDOR
VENTILAR, t
VENTILAR, t
VENTILAR, t

C/. Joan Maragall, s/n. (Zona Esportiva)
Telèfon 23 58 11 - SALT

Personatges saltencs

Polítics

— Josep Cristòfol i Darné. President Consell Municipal.
— Josep Moré i Paretas. President Consell Municipal
— Salvador Sunyer i Aimeric. Alcalde
— Joan Vidal i Gayolà. President Diputació de Girona. Conseller de Governació en les primeres eleccions autonòmiques.

Cívico-culturals

— Iu Bohigas i Blanc. Lingüista.
— Agustí Cabruja i Auguet. Escriptor exiliat.
— Dolors Carbó i Casellas. Jutgesa de Pau.
— Fornells-Vilà. Aquarel.lista.
— Pau Masó i Fàbrega. Fill predilecte. Medalla President Macià
— Josep Ramis. Pintor.

Singulars

— Josep Cebrián i Román. Un home del Casal.
— Lluís Fontané i Triola. Agutzil
— Joan Gagean i Solà (en Sant Roc). Home popular.
— Ramon Pararols i Oliveras. Premi tres de març 1989.

Civisme i política

31 de maig 1979: Constitució del Consell Municipal. Alfons Moré n'és el President.
12 d'octubre 1981: Josep Cristòfol és nomenat nou President del Consell Municipal.
24 de maig de 1983: Constitució del primer Ajuntament democràtic.
Salvador Sunyer és elegit Alcalde.
5 juliol 1986: Salvador Sunyer, Alcalde, és nomenat President del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.
13 de juny 1987: Salvador Sunyer, és elegit Alcalde en les segones eleccions municipals.
16 juny 1985: Salt reb la Garlanda d'Or, per haver-se destacat en la seva tasca en el món de la sardana.

Josep Cebrián. Un home del Casal

Alfons Moré. President del Consell Municipal

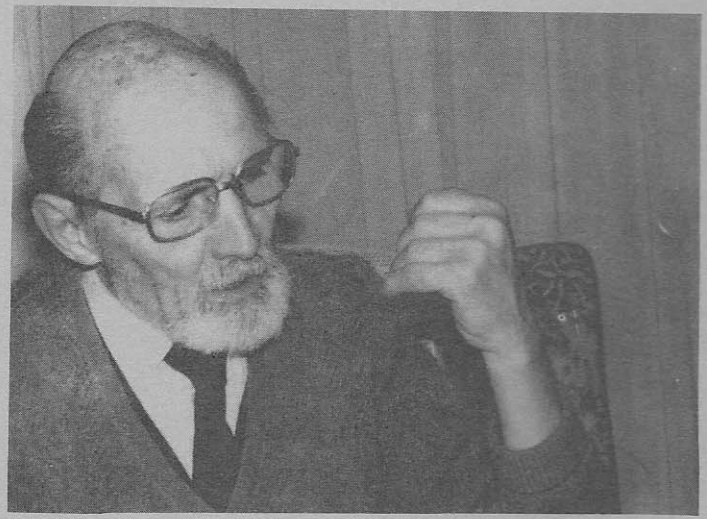

Pau Masó. Fill predilecte

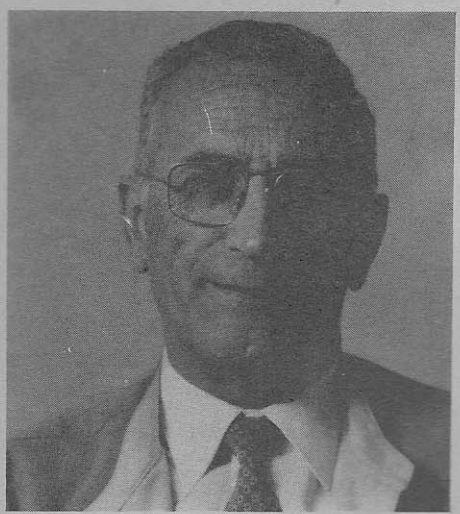

Salvador Sunyer. Alcalde

La independència

Primavera del 1979: Publicació per l'Assemblea de Veïns del «**Manifest del poble de Salt**».
1980. 14 setembre: El Consell Municipal en sessió plenària aprova el programa d'actuació per a la independència de Salt.
23 setembre: Assemblea per la segregació, a «Les Bernardes». Presentació de la campanya als veïns i entitats de Salt. Es forma la «**Comissió per la Independència**».
11-12 octubre: III Aplec Popular de Salt al Pla de l'Estacada. Recollida de signatures.
26 octubre: Escrits de petició adreçats al Conseller de Governació de la Generalitat, J. Vidal i Gayolà, i al President del Parlament de Catalunya, Heribert Barrera.
1981. 9 gener: 25 entitats i 16 empreses de Salt s'adhereixen a la Campanya.
5 febrer: Roda de premsa al restaurant Pius XII.è en la qual participen destacades personalitats de la vila. Es presenta el tríptic «**Salt, el nostre poble**» amb els objectius de la independència.
9 febrer: El Consell Municipal de Salt sol.licita a l'Ajuntament de Girona l'inici dels tràmits de segregació.
11 febrer: L'Ajuntament de Girona, en sessió plenària, acorda iniciar els tràmits de segregació de Salt i Sarrià.
31 març: Visita al Parlament de Catalunya de la Comissió per la Independència, que és rebuda pel Sr. Heribert Barrera.
12 juny: Debat a Les Bernardes sobre «El futur de Salt», amb intervenció de l'alcalde de Girona, Sr. Joaquim Nadal, i els partits representants al Consell Municipal.
29 setembre: La Diputació de Girona dóna suport a la segregació. Així ho explicita el Sr. Arcadi Calzada.
1 octubre: Carta de la Comissió per la Independència al president de la Generalitat, Sr. Jordi Pujol
16 octubre: Debat a Les Bernardes. «El futur de l'organització territorial de Catalunya. El cas de Salt». Hi intervenen Lluís Casassas i J. Clusa.
7 octubre: Ple extraordinari de l'ajuntament de Girona. S'aprova posar a exposició pública els expedients de Salt i Sarrià.
1982. 12 de gener: El President Jordi Pujol reb la Comissió per la Independència al Palau de la Generalitat.
25 febrer: Informació de l'ajuntament de Girona sobre la segregació.
20 març: Marxa des de Salt cap a Girona a peu. Des de la Plaça de la Llibertat a la Plaça del Vi. Es fa lliurament a mà, a l'alcalde de Girona, de les adhesions i documents de les entitats de Salt a favor de la Independència.
24 març: Acaba el període d'informació pública sobre la segregació.
28 març: El Ple de l'ajuntament de Girona **acorda per unanimitat** l'aprovació de l'expedient de segregació que es remet a la Generalitat.
3 agost: Amb la signatura del President Jordi Pujol els expedients de Salt i Sarrià són tramesos al Consell d'Estat.
1983. 20 gener: El Consell d'Estat dictamina favorablement sobre la independència de Salt i Sarrià.
3 març: El Consell Executiu de la Generalitat aprova el decret de segregació de Salt.
12 març: Es constitueix la Comissió Gestora que governarà Salt fins a les eleccions municipals.
13 juny: Constitució del nou ajuntament democràtic sortit de les eleccions municipals. Salvador Sunyer és elegit alcalde.

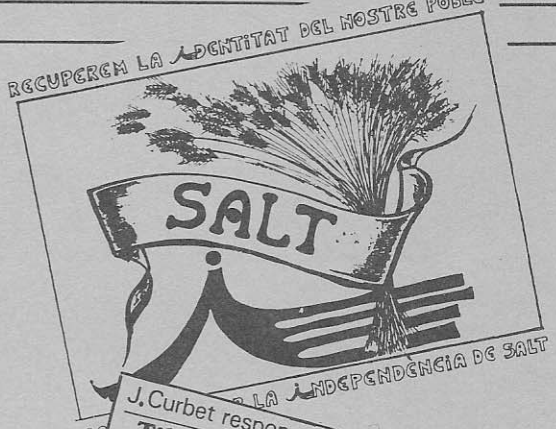

J. Curbet respon a les acusacions de manca d'ètica

Tibantor entre l'Ajuntament gironí i la Comissió per la Independència

GIRONA (De la nostra Redacció, per R. Rovira). — La Comissió per la Independència de Salt feia pública dissabte passat una dura crida contra el tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Girona, Jaume Curbet, i els regidors saltencs al Consistori de la ciutat. Les reaccions a la Casa de la Vila de la plaça del Vi no s'han pas fet esperar i el regidor de Govern Local i participació manifestava a PUNT DIARI que «a nivell personal la nota m'ha sorprès i fins ara l'havia resistit a contestar-la per pròpia iniciativa; perquè la Comissió per la independència la formen molta gent amb la qual m'uneix fins i tot una amistat personal. Al seu costat n'hi ha altres amb unes aspiracions, holt menys clares i penso que precisament per aquest pos-

El tema es debatrà en el proper ple

Nadal: "L'Ajuntament de Girona no té cap afany imperialista a Salt i Sarrià"

GIRONA. (De la nostra Redacció, per R.R.). — En el decurs del proper ple de l'Ajuntament de Girona gairebé amb tota seguretat serà estudiat un document conjunt elaborat pels diferents partits que integren el Consistori demanant l'inici dels tràmits legals cap a la segregació de Salt i Sarrià.

Entorn d'aquest tema, el batlle Quin Nadal explica a PUNT DIARI que "la primera gestió de l'Ajuntament va ser el passat setembre quan els regidors Curbet i Quintanas varen demanar a la Generalitat que promogues un estudi sobre els desigs d'ambdues poblacions. Com que no hi ha hagut

En Nadal abona la independència de Salt i Sarrià (foto Comalat)

nica que se segueix a l'Ajun- aquest procés. No es un tracta

Representants de les diverses entitats saltenques es van aplegar en un acte de reafirmació de la seva independència com a poble (Foto Codina)

(Plana 5)

Cultura/Ensenyament

Teatre

«El Talleret de Salt». Diverses estrenes (1979-89). Actuacions arreu de Catalunya.

Exposicions

— 1986. La vida quotidiana a Salt. 1936
50 anys enrera
— 1987. El riu Ter

Tesis Doctorals

— Mn. Àngel Caldas sobre Torras i Bages 1983
— Miquel Berga i Bagué, sobre Langdon Davis 1988

Centres (amb diverses activitats)

Culturals
— Casa de Cultura «Les Bernardes» 1983/89
— Ateneu Saltenc «Can Panxut» 1979/89
— Escola d'Adults de Salt 1979/89

Escoles
— Activitats extraescolars de centres públics i privats 1979/89.

Galeria d'Art
— Setè-Cel. Llibreria i exposicions 1981/1989.
— Desalt. Galeria fotogràfica.

Diversos
— Cicle d'Espectacles Infantils (Consell Municipal/Rialles) 1981/89
— Unitats didàctiques sobre l'entorn de Salt 1986.
— Debat sobre l'Ensenyament secundari 1987
— Recursos per a treballar la història de Salt 1987
— Oferta educativa a Salt i Girona. Post/EGB.
— «La Universitat a l'Abast», Escola d'Adults i U.A.B. 1988

Cicle de Debats

— 1984 «Catalunya i Democràcia»
— 1986 «Ciència i Futur»
— 1988 «Salt al 2.000»
— 1988 «Curs sobre les Comunitat Europees»

Jornades/Simpòsiums

— 1980 «Jornades Salt + Salut»
— 1984 «Jornades sobre Famílies Acollidores»
— 1984 «Jornades sobre Educació Compensatòria»

Aniversaris

XXV anys d'Escoltisme a Salt 1985
X Aniversari «Escola d'Adults» 1986
X Aniversari «Institut Salvador Espriu» 1987.

Editorial

«El Pèl». Edicions de llibres 1983/1986

Campanyes

«Catalunya Solidària»: Fem un Salt Solidari 1988.

Congrés

Acte del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana.

Art

Escultures i murals.
— Lluís Mateu, Emília Xargay, J. Planella, Vicenç Huedo, Joan Pujol Carandell, Rosa Serra, Roca-Delpech Costa.

Exposició «La vida quotidiana a Salt 50 anys enrera» Casa de Cultura Les Bernardes, juliol 1986

Esports i Festes

Esportistes destacats 1979/89

Narcís Casas i Vila. Campió d'Espanya 7 vegades de Tot Terreny.
Santi Font. Campió estatal «Ala Delta»
Jordi Puig i Torregrossa. Campió Catalunya Tennis Taula 1987
Josep M.ª Pibernat. Saltenc participant en el Rallye París-Dakar 87. Aconsegueix classificar-se en 18.è lloc.
Arantxa García Jiménez. Campiona Catalunya atletisme 1987/88
Baldiri Massegur. Campió d'Espanya 1987/88. Auto-cros
Josep Serra i Francesc Casas. Aconsegueixen el cim del Fitz-Roy 1987.
Josep A. Escuredo. 1.er classificat Campionat de Catalunya de ciclisme en velocitat 1988. Medalla de plata Copa d'Europa Juvenil.
Montse Fernàndez. Campiona d'Espanya en Pentatló 1988.

Taula de Gimnàstica al Pavelló Municipal d'esports.

Entitats esportives premiades a la Festa de l'Esport

Agrupació Esportiva Salt, 1986
Club Bàsquet, 1986
Centre Excursionista Saltenc, 1987
Club Hípic Centaure, 1987
Grup Esportiu Escuredo, 1987
Club Petanca Salt, 1987 (el 1981 celebra el 10.è Aniverari)
1.er Equip del Club de Futbol Salt, 1987, Coma-Cros.
Club Bàdminton Salt, 1988
Primer equip del Club de Futbol Salt, 1988

Entrenament de Bàsquet a les pistes de l'I.B. Salvador Espriu

Festes

Festa de l'arbre (finals d'hivern)
Festa de l'Esport (primers d'any)
Festa de Sant Antoni (diumenge proper al 17 de gener)
Festa del Llibre (diada de Sant Jordi)
Festa del Foc (Sant Joan)
Festa del Barri de Sant Antoni (diumenge proper al 13 de juny)
Festa del C. de Pere Coll (Sant Joan)
Festa del C. del Barri de la Processó (1.er diumenge de juliol)
Festa de la Pl. Onze de setembre (10 de setembre)
Festa de la Pl. del Mercat Municipal (mitjans setembre)
Festa del Roser, Manufactures Gassol (últims de setembre)
Festa del Grup Verge Maria (20 d'agost) ja fa 2 anys que no se celebra.
Diada de l'Avet (primers de gener)
Calvalcada de Reis (5 de gener)
Festa del C. Sant Romà (primera quinzena d'agost)

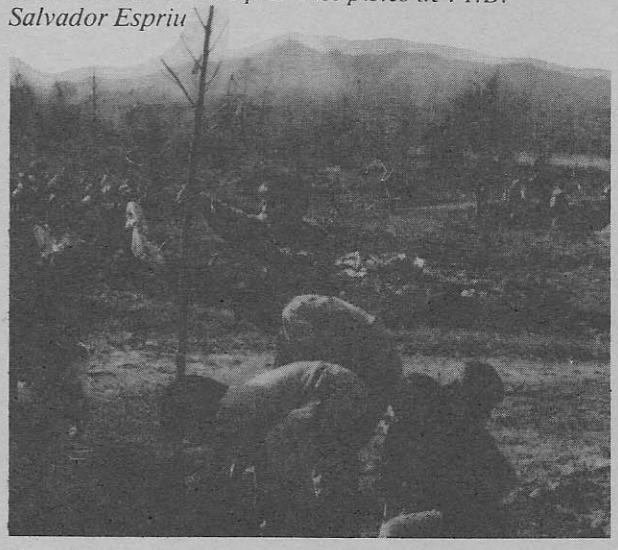

Escolars plantant un arbre en la Festa de l'Arbre 1986.

Serveis i Equipaments

1979-1983:
— Millores zona esportiva.
— Vestidors nou camp de futbol, millores piscina.
— Construcció mercat municipal
— Inici xarxa aigua potable
— Pavimentació de diversos carrers
— Compra Mas Llorens, per a futur museu i arxiu
— Compra Casa de Cultura Les Bernardes.
— Pl. de Les Llúdrigues.
— Obres ampliació Casal de Jubilats.

1983:
— Inauguració Casa de Cultura Les Bernardes
— Llar de jubilats Les Bernardes

1984:
— Millores cementiri municipal
— Pla parcial Maçana 1 i Maçana 2
— Adquisició i futura rehabilitació de l'edifici de Can Panxut.
— Biblioteca Infantil C. Pius XII, 4
— Inauguració Escola El Pla.
— Creació de Ràdio Salt.
— Inauguració ludoteca
— Comprar solar de justícia (costat Escola El Pla)

1985:
— Construcció pista polisportiva de l'escola Silvestre Santaló.
— Arranjament del Mas Mota (Can Mericana Seca) per a ús de Centre Social de Base.
— Inauguració de l'Edifici de La Salle per a ús de Casa de la Vila.
— Inauguració Pavelló Municipal d'Esports.

1986:
— Aprovació del Pla General d'Ordenació Urbana.
— Inauguració Oficina de correus.

1987:
— Creació de l'Oficina Municipal de salut i consum
— Inici de les obres del nou C.A.P.
— Font del Passeig de la Ciutat de Girona.

1988:
— Arranjament Pl. de Lluís Moreno
— Creació del Jutjat de Pau

Casa de Cultura Les Bernardes

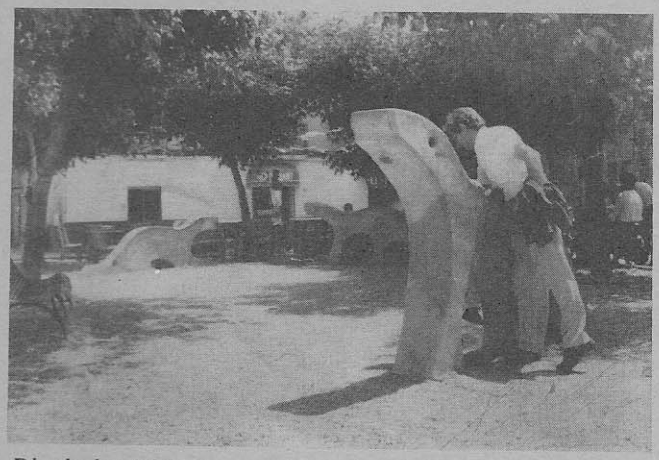

Pl. de les Llúdrigues. Obra de Lluís Mateu

Mercat Municipal

Pavelló Municipal d'Esports

Personalitats: Visites

Jordi Pujol. President de la Generalitat 23 jul. 83
Josep Benet. Historiador/Senador. 20 gen. 84
Josep M.ª Ainaud de Lasarte. Historiador/Dip. al Parlament de Catalunya. 25 gen. 84
Macià Alavedra i Moner. Conseller Governació Generalitat. 1 febrer 1984
Paco Candel. Escriptor. Senador. 2 febrer 1984
Heribert Barrera. President Parlament Catalunya. 24 febrer 1984
Aïna Moll i Marquès. Directora Gral. de Política lingüística. 13 juny 1984
Alfred Albiol i Paps. Diputat Parlament Catalunya. 13 juliol 1984
Cònsul de Nicaragua a Barcelona. 31 octubre 1984
Francesc Xavier Bigatà. Conseller Política Territorial Generalitat. 16 febrer 1984
Agustí Bassols, Conseller de Justícia. 22 setembre 1984
Joan Guitart i Agell. Conseller Ensenyament Generalitat. 17 novembre 1984
Joan Rígol i Roig. Conseller de Cultura de la Generalitat. 14 desembre 1984
Jaume Camprodon. Bisbe de Girona. 10 octubre 1985
José Félix Sande de Borrega. Drtor. Gral. Correus i Telègrafs. 14 maig 1986
Pere Navarro i Olivella. Governador Civil de Girona
Miquel Coll i Alentorn. President Parlament Catalunya; 18 juny 1986.
Marçal Casanovas. Diputat Parlament de Catalunya. 20 juny 1986
Joaquim Ferrer; Conseller Cultura Generalitat. 25 juliol 1986
Josep Laporte. Conseller Sanitat Generalitat Catalunya. 12 agost 1986
Francesc Ferrer i Gironès. Senador. 6 novembre 1986
Avel.lí Artís Gener «TISNER«. Escriptor-dibuixant... 21 abril 1988
Lluís M.ª de Puig. Diputat Parlament de Catalunya. 19 març 1988
Modesto da Silva i Menese. Alcalde Palacagüina, Nicaragua. 5 maig 1988
Carles Gasòliba. Eurodiputat. 10 Novembre 1988

També han vingut a Salt, amb motiu d'actes polítics o Campanyes electorals (per ordre alfabètic)

Joaquín Almúnia	Felipe Gonzàlez
Josep Borrell	Antoni Gutiérrez «El Guti»
Arcadi Calzada	Ernest Lluch
Jaume Casademont	Gregorio López Raimundo
Marçal Casanovas	Raimon Obiols
Carles Castellanos	Josep Rahola
Justo Domínguez	Ramon Sala Canadell
Concepció Ferrer	Narcís Serra
Manuel Fraga	Francesc Vicens

Jordi Pujol, President de la Generalitat. Moment d'inauguració del Pavelló Municipal d'Esports.

Miquel Coll i Alentorn. President del Parlament de Catalunya

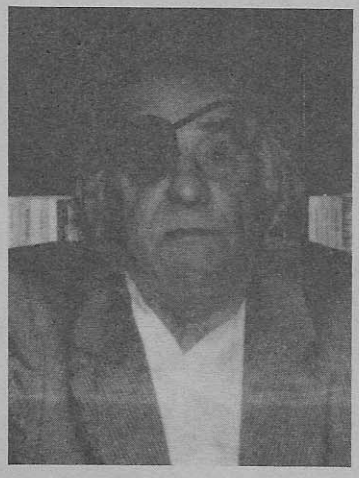

Avel.lí Artís Gener, «Tísner»

Modesto da Silva

Noves entitats

Cíviques i culturals

AA.PP. Escola Silvestre Santaló (26-2-79)
AA.PP. Escola Vallvera (1979)
«Centro de Andalucía» (1979)
Salt Sardanista (20-10-80).
Llar de Jubilats «Les Bernardes» (30-7-82).
Associació de comerciants de la Pl. del Mercat (1983)
Ràdio Club Salt (29-6-83).
AA.VV. Can Mericana Seca (20-10-83)
AA.VV. Pl. de la Convivència (5-10-84)
AA.PP. Escola del Pla (9-10-84)
Agrupació Fotogràfica de Salt Sardanista (20-10-84)
Societat d'Estudis i Recerca de Salt (3-10-85)
Associació de Comerciants C. Francesc Macià (7-10-85)
Moviment Rialles de Salt (28-10-85)
Comissió de Festes del Barri del C. de la Processó (31-12-85)
AA.VV. Grup Sant Jaume (20-5-86)
AA.VV. Barri Vell (9-6-87)
Associació de propietaris i veïns del C. Guifré el Pelós (6-10-87)
Ateneu Saltenc «Can Panxut»
Col.lectiu Nacionalista de Salt (7-9-85)
Grup de Teatre el Safareig (1988)
Grup de Dones de Salt (1987)

Esportives

Penya Tertúlia (10-11-81)
Club Hípic Centaure (8-6-82)
Agrupació Esportiva Salt (18-6-83)
A.D.Y.T.L.I. (9-10-85)
Club Tennis Taula Jovent Saltenc (23-10-86)
Club Bàdminton Salt (2-1-87)
Club Esquí Salt (4-6-87)
Esport Ciclista Salt (7-11-87)

Ràdio Club Salt es crea el 1983

Espectacle Infantil, organitzat per Rialles

RELLOTGERIA • JOIERIA
PLAQUES i TROFEUS

Comas

C/. Major, 83
Tel. 23 47 70

SALT

REMOTO
CENTRE RECANVIS MOTO
Ramon y Cajal, 4 - Tel. 24 00 61 SALT
VENDA RECANVIS — TALLER REPARACIÓ
Importador per a Espanya
ariete
polini motori
ACERBIS PLASTICA ITALIA
MALOSSI
UTAH INTERNATIONAL
CHIARAVALLI
LA CORONA DEI CAMPIONI
SURFLEX

Publicacions

Monografies

Salt a la Democràcia 1974/77 S.E.R.S.
Número monogràfic de la Revista de Girona dedicat a Salt 1979
Historia de un pueblo borrado por decreto. Escola d'adults 1979
Entre la Ploma i el Fusell. Miquel Berga 1980 (premi Carles Rahola)
1980: Radiografia d'un mal son. Miquel Berga 1984
El transport de Salt. Emili Torrent. 1984
El Paisatge vegetal del Pla de Salt. Xavier Sunyer. 1984
El Poble de Salt durant la Segona República. Josep Burch i Montse Vivern. 1986
Informàtica i Programació + Bàsic. Carles Barceló. 1986
El Psiquiàtric de Salt: 100 anys d'història. Joan Boadas i Rosa M.ª Gil. 1987
Polítics i escriptors gironins durant la Segona República. Agustí Cabruja. 1987
Narracions Històriques de Salt. M.ª Rosa Pous i Puig 1987.
El Ter. Joan Boadas i Xavier Sunyer. 1988
Bugarac/**Humor univerSALT.** Lluís Mateu. 1988
Aproximació al creixement urbà de Salt. Lluís Buch. 1988

Altres

Continuació anyal de l'edició del Programa de la Festa Major. Casal de Jubilats.
Guies de Salt. 1981, 83 i 85

Tesis doctorals

Torras i Bages, Pastor de Catalunya. Àngel Caldas. 1986
Langdon Davis. Miquel Berga 1988

Butlletins

Bàsquet	set. 86	7
La Bufeta del Fel (SERS)	nov. 86	2
Dels Socialistes	gener 84	2
AA.VV. Can Mericana Seca	juny 84	2
Camí obert (Hosp. Psiq.)	oct. 87	1
C.F. Salt		
El Cuc	maig 87	25
L'Esprint (Escola Dominiques)	Curs 84/85	3
Marconi	març 84	2
Salt Sardanista	set. 80	94
El Tut	març 84	12
El Tururut	mar./abr. 88	7
La Veu de la Consciència	nov./des. 88	
El Pla de Salt	maig 83	1
El Saltic	abril 89	1

Revistes

	Aparició 1.er número	Número última edició
La Farga	maig 79	104

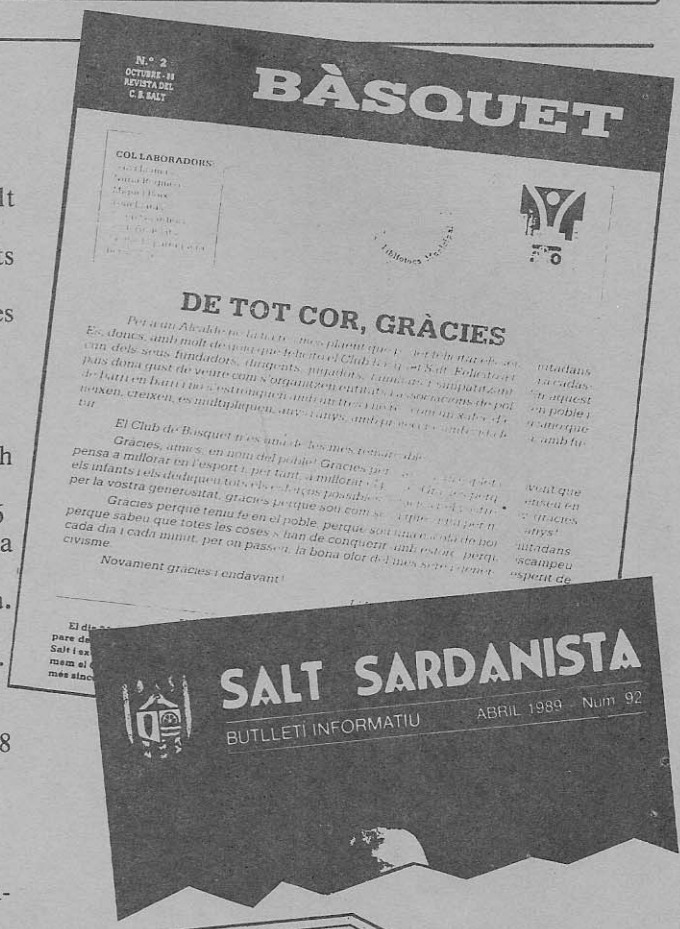

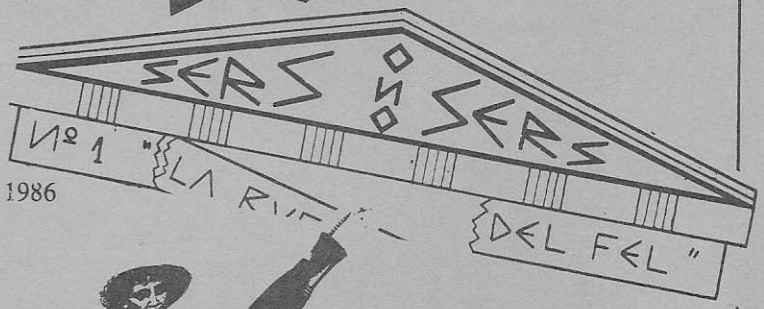

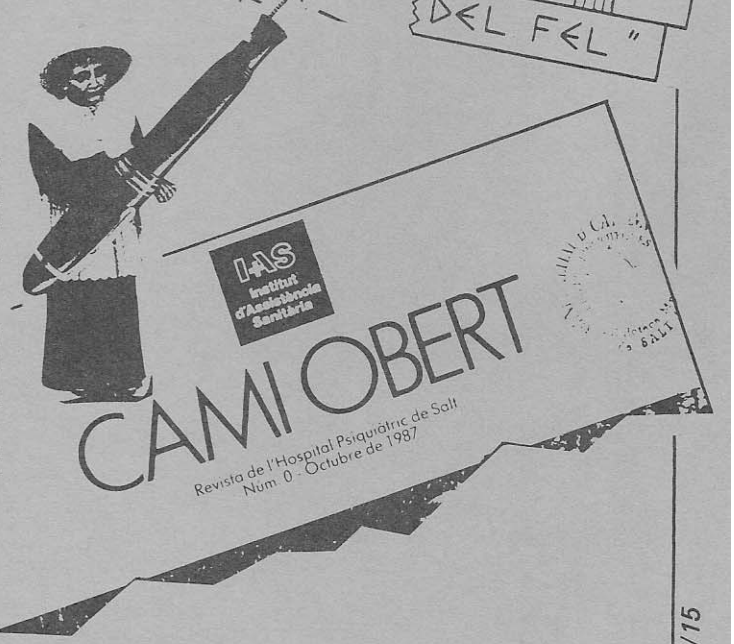

Temes polèmics

- Gas Girona. Amp' .ció dels dipòsits del Sitjar.
- Variant N-II. Desviació.
- Urbanització Plaça Catalunya (Can Mericana Seca)
- Fluoració de les aigües potables. Planta Montfullà
- Semàfors i aparcaments C/. Major. (tram entre Pg. Marquès de Camps i Esteve Vila).
- Mecanització de les campanes i el rellotge. (església parroquial Sant Cugat).
- Canvi de nom de determinats carrers.
- Tema Carles Castellanos
- Ubicació d'una sala recreativa al PP.CC.

De moment, s'hi faran actuacions pur

La Plaça de Catalunya haurà d'esperar nova le

SALT (De la nostra Redacció, per E.G.).— L'execució de les obres de la plaça de Catalunya de Salt, que actualment està en fase d'avantprojecte, haurà d'esperar la nova legislatura, malgrat que en els pressupostos municipals de l'any vinent es contemplarà una inversió de més de 20 milions, atenent les previsions del Pla general d'Ordenació Urbana del Municipi, pendent de la seva aprovació definitiva.
Malgrat que la plaça de Cata-

Ferrer, De Puig i Sunyer se'n van a Madrid

setmana vinent s'intenta loquejar l'afer de Gas Gi

edacció, per E.G.).— Després de colors, amenaces i fins i tot ac- nt per la majoria dels implicats en .A., l'Ajuntament de Salt ha deci- més alt nivell. D'aquesta Sunyer,

Conflictes sòcio-laborals

- Aturs i vagues en els sectors:
  - Càrnic
  - Tèxtil
  - Construcció.
- Vaga general del 14-D/88

Ampli seguiment al poble: (comerços, fàbriques, ensenyament, transports, etc..)

Treballadors de Salt

La mecanització del rellotge

Fets i refets

3 març 1979: Atracament Joieria Comes. S'emporten un botí de 10 milions de ptes.

29 juny 1983: Atracament Banc de Sabadell.

1984: Incendi dels habitatges del C/. Major, 334-336 i C/. Fortuny 15-17.

1984: Primer casament civil celebrat a Salt. Contraents Joan Vidal i Gemma Boix; celebrant: Salvador Sunyer i Aimeric.

Gener 1985: Fortes nevades seguit de fort vent. causen destrosses a la via pública (enllumenat, arbrat, etc..) i als habitatges particulars.

24 març 1985: 130 persones, entre treballadors i directius de GASSOL, queden intoxicades en un dinar d'empresa celebrat a l'Estartit.

26 març 1986: Miquel Casellas, Pendonista d'Honor de la Confraria de Manaies de Girona.

31 maig 1986: La loteria porta 30 milions de pessetes a Salt.

30 oct. 1986: Dos morts en un greu accident de circulació a l'Autopista A-7, al seu pas per Salt.

25 maig 1987: Assassinat un veí de Salt, amb dos trets d'escopeta al cap, prop de Sant Roc, al terme de Vilablareix.

Estiu 1988: El pastisser saltenc Miquel Costabella, edita una cassette de música catalana.

Les fortes nevades del gener de 1985

Imatges que ja no hi són

(Centres, entitats, equipaments que al 1979 existien i han desaparegut o s'han transformat...)

- Cinema Núria
- Cinema Esplai
- Pou de les Cases Barates
- L'«Apeadero»
- L'Escorxador Municipal
- AA.VV. de Salt
- Sindicat Agrícola (P. Guifré el Pelós)
- El camp de futbol vell
- Sala Municipal d'Exposicions (Pl. del Pi)

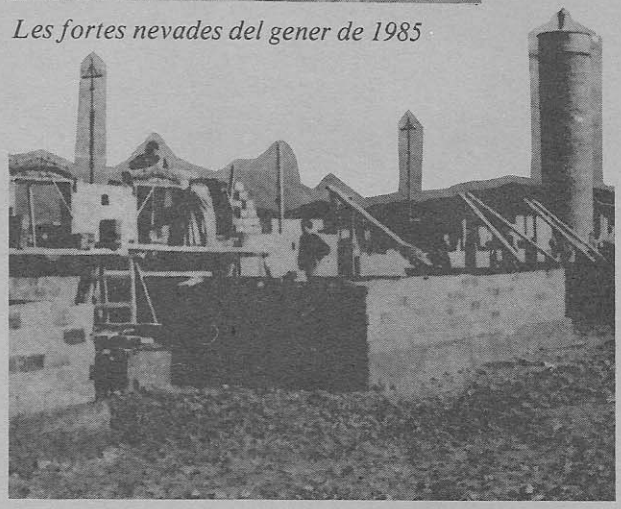

El pou de l'aigua de les Cases Barates

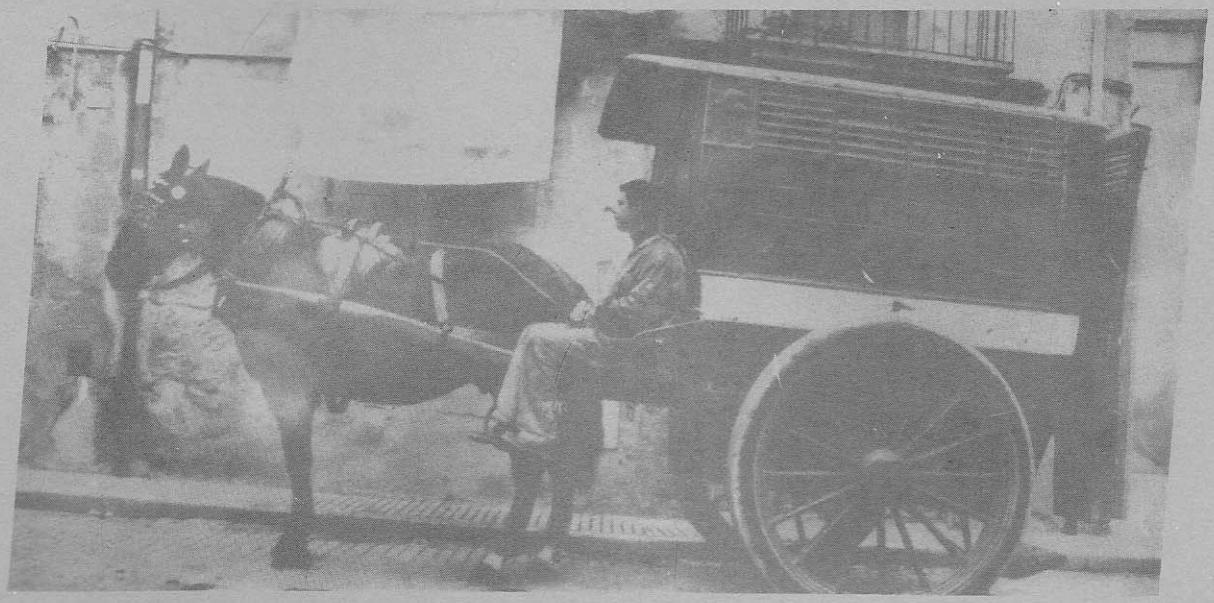

El carro del transport de la carn ja no hi és

El Gironès com a Comarca

Quan als anys 30, Pau Vila, i els encarregats de reordenar el territori de la Generalitat republicana, van haver de delimitar les comarques es van trobar amb problemes amb algunes de molt concretes.

No fou així en el cas de determinades comarques, com per exemple l'Alt Empordà, la Garrotxa, el Bages o la Vall d'Aran. En aquestes els àmbits de limitació van crear pocs problemes. Les característiques físiques, geogràfiques o el pes d'atracció d'una capital van servir per configurar l'àmbit comarcal.

En altres, els dubtes foren remarcables, com el cas de Tarragona (el Camp) per la influència de Reus, o l'àmbit que havia d'abraçar Barcelona (l'Hospitalet o Espluques ja formen part del Baix Llobregat..). Inclús zones molt definides geogràficament com el Moianès o el Lluçanès, que reivindicaven la personalitat de comarca, al final foren excloses no sense problemes.

Un cas difícil fou el del Gironès. Era evident que Girona havia de ser capital d'una comarca pròpia. Girona tenia un pes importantíssim econòmic i de serveis... Però quins havien de ser els límits del Gironès?

Perquè el Pla estricte de Girona és la zona compresa per Salt, Sarrià, Vilablareix i poc més. I és que Fornells ja es diu de la Selva i, per tant, podria haver estat inclosa en aquesta comarca, i també Riudellots o Cassà... I si agafem Celrà, Bordils o Cervià de Ter, avui inclosos en el Gironès, són pràcticament part del Baix Empordà..

I la zona de Canet, la Vall del Llémana, Rocacorba, amb les seves estribacions volcàniques, no deixen de ser una continuació final de la Garrotxa... I Bonmatí o part del terme de Bescanó, tornarien a ser una prollongació de la comarca de la Selva..

I què en direm del Plà de l'Estany, Banyoles, avui segregat com a comarca pròpia, però el 1936, inclòs també en el Gironès?

Girona té una forta personalitat històrica, cultural, de serveis, i comercial. És un important nucli de comunicacions. Té universitat. Exerceix de fet una remarcable influència en tota una àmplia regió que inclou totes les comarques de la «provincia», llevat de la zona de la Cerdanya on la relació és més sobretot per qüestions jurídico-administratives que per altres motius.

El Gironès avui, molt més encara que els anys 30, i després de la segregació de Banyoles, és pràcticament l'entorn més immediat de la capital, el seu anell de poblacions més properes, amb les qui Girona manté una relació quotidiana.

Girona, però, aspira a molt més que això. Per la seva personalitat i pes econòmic és la capital natural d'una àmplia regió, a cavall entre Barcelona i Perpinyà, entre les quals es disputa la influència. I sens dubte Girona n'és conscient!

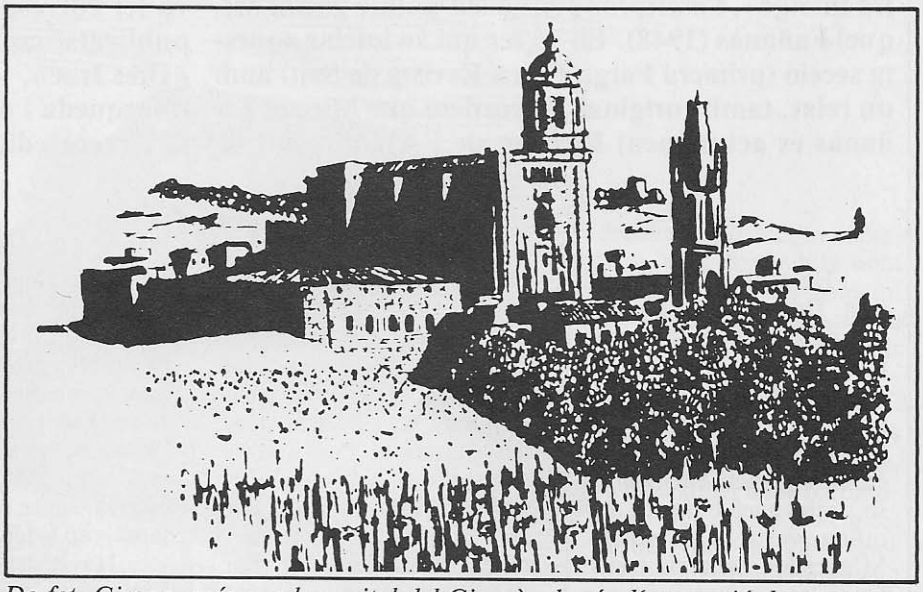

De fet, Girona, més que la capital del Gironès, ho és d'una regió de comarques a cavall entre Barcelona i Perpinyà.

Martí Fita

Tallers mecànics

CARPUN S.A.

Telèfon 47 60 62
Polígon industrial Inigesa FORNELLS DE LA SELVA

Sport Garatge, s.a.
JOSEP CASALS

Reparacions
Engrassament
Neteja

Passeig Marquès de Camps, 5
Tel. 23 33 11 SALT

Subministres Catalunya, s.l.
VOLVO
Camions i Autobusos

Passeig Marquès de Camps, 3 - Tel. 23 33 11 - 23 78 83
SALT

Miquel Fañanàs

Tornem a tenir en aquestes pàgines de «L'altra imatge», l'escriptor periodista-polític gironí Miquel Fañanàs (1948). Ell va ser qui va iniciar aquesta secció (primera Farga com a Revista de Salt) amb un relat, també original. Recordem que Miquel Fañanàs és actualment Regidor de l'Ajuntament de Girona (Relacions Ciutadanes) i durant una època va ser corresponsal de premsa. Té diversos llibres publicats, com «Assassinat a la Missa del Gall», «Dies Irae», «A tant la peça», i la més coneguda, «Susqueda i altres narracions», que ara en sortirà la tercera edició.

L'espera

He sentit el xiulet del tren. Deu ser molt a prop. Un parell de quilòmetres, potser menys. Trigarà encara alguns minuts perquè perdrà velocitat abans d'agafar el revolt i després enfilarà la recta fins aturarse, amb aquell bufar de màquina vella, a l'estació. M'agraden tant els trens! Quan era menut jugava a les vies. Deixava una moneda de deu cèntims damunt els rails, esperava que passés el comboi i, aleshores, la treia completament aixafada, irreal, grandiosa. El pes de les immenses tones de ferro damunt aquella diminuta peça de zenc la convertia en una cosa deforme, engrandida artificiosament, com una mena de coca metàl.lica i primíssima.

Aquest matí és molt fred. És una fred molesta, una mena d'humitat que es cala als ossos i que sempre he odiat. No m'han agradat mai els mesos d'hivern. Són tristos, i aquesta tristor és ben palesa ara mateix a l'entorn de l'estació, buida, sense cap viatger. És massa d'hora per agafar el tren, però el ràpid de les 6'05 s'aturarà un cop més, inútilment. Mai no hi han viatgers en aquesta hora primerenca de l'hivern. El tren s'atura uns segons, el temps just de guaitar amunt i avall de l'andana, comprovar la buidor del lloc i poder seguir el seu camí.

Ja ha agafat la recta. Des d'on estic no puc veure'l però sento la remor de les vies, un so apagat que va creixent poc a poc, lentament, com si aquest ràpid no tingués cap pressa d'arribar al seu destí.

La sensació de fred s'allunya. Ja no tinc aquella tremolor i noto una mena d'escalfor estranya a tot el cos. L'acostament del tren em neguiteja però alhora em tranquil.litza. La decisió de venir a l'estació va ser molt precipitada, però un cop presa, ningú no hauria aconseguit fer-me canviar de parer. El viatge l'havia de fer jo tot sol, sense complicitats, sense companyia, sense explicacions, sense cap adéu.

Havia deixat una nota a la Mei on li explicava els motius del meu viatge. L'havia arribat a estimar, jo, la Mei? Tant se val. Ella n'estava convençuda i, a mi, no em costava gens de fer-li creure allò que desitjava creure. Erem feliços? Això mai no ens ho havíem plantejat seriosament. Vivíem junts, és clar, ens compenetràvem, ens ho passàvem bé al llit, però.... Sempre, des que la vaig conèixer, hi havien peròs, dubtes, recels que no acabava de dominar. El meu caràcter és difícil, ho reconec. Sovint ens discutíem, ella cridava que n'estava ben tipa dels meus oblits, de les meves manies, de la meva mandra, de la meva actitud negativa davant els problemes, de no intentar tan sols buscar una feina que donés estabilitat a la nostra situació de parella. Feia tres mesos, varen acomiadar-me de la fàbrica de bombetes on treballava i des d'aleshores no havia intentat trobar cap mena de col.locació. Cobrava un subsidi d'atur ridícul i, com tant d'altres, preferia viure amb les seixanta mil peles que em donava l'Estat que cobrar-ne vuitanta o noranta pencant vui o nou hores cada dia. Ella era dependenta en un video-club, cobrava molt poc, però, segons deia, s'ho passava bé a la feina. Això m'emprenyava. Li deia que això de passar-s'ho bé treballant no era natural, que hi havia quelcom que fallava en el

Emili Crous

ENVELATS

LLOGUER DE CADIRES • ENVELATS
ADORNAMENTS • PISTA PARQUET

Sant Jaume, 18 - Tel. 24 16 47 - **SALT** (Girona)

L'auto-escola jove i diferent

AUTO - ESCOLA

LLADÓ S.A.

C/. Creu, 36-38 entl. B
Tel. 20 01 05 **GIRONA**

Ctra. Palamós, 58
Tel. 49 23 47 **CELRÀ**

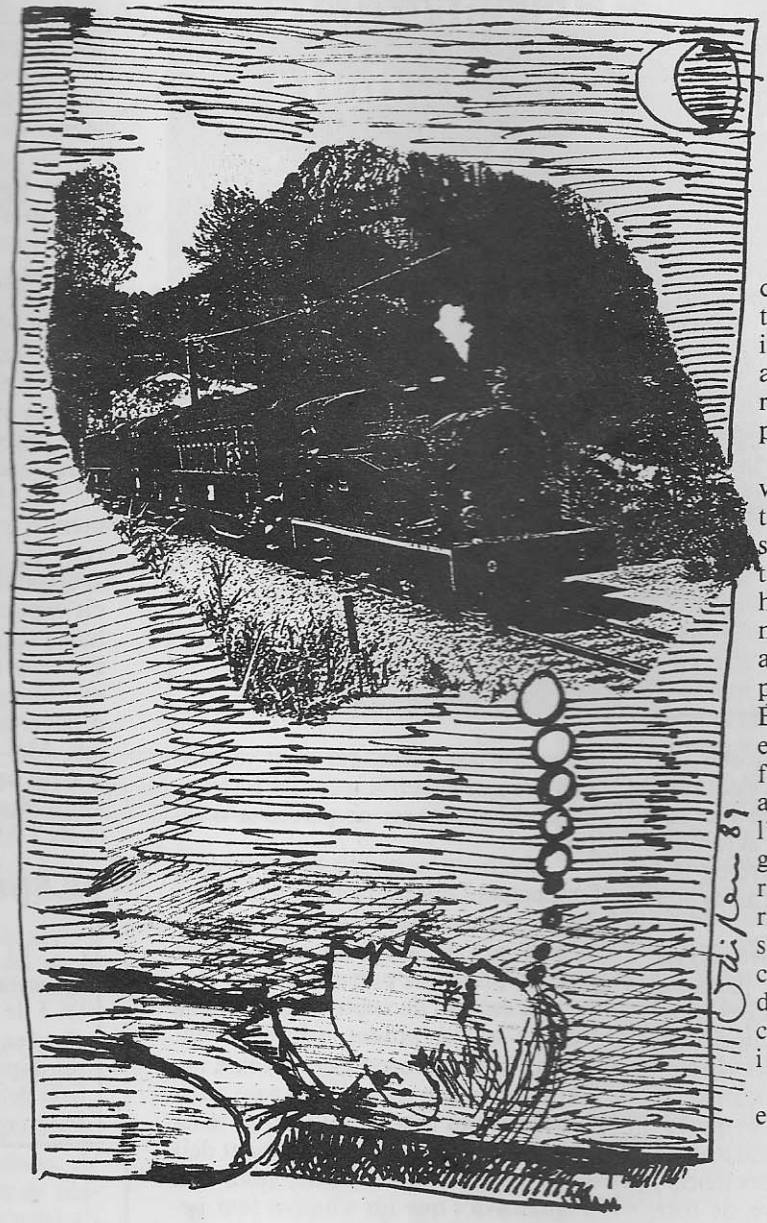

seu coco o que devia tenir algun manso que li feia més peça que jo.

Discussions. Violència. Ahir va ser molt fort. Ella va trencar una peça de ceràmica al meu cap. Jo m'hi vaig tornar i li vaig ventar un mastegot a la cara que li vaig deixar els cinc dits ben marcats. Va dir-me que era un inútil i que em deixava. Què va fer-me decidir a ser jo qui fotés el camp? Potser aquell dia grisós, potser el fet de trobar-me sol, potser la constatació de la meva absoluta inutilitat, de ser un tipus que ningú troba a faltar, sense amics, com un gos urbà sense amo. Fou un moment de depressió o un moment de lucidesa? No ho sé. El cert és que la Mei, després d'anunciar-me que deixava la casa, va tancarse a l'habitació amb la intenció de fer la maleta, dormir un xic perquè va dir que estava cansada, i sortir «pitant» l'endemà mateix de bon matí. Aleshores, vaig decidir de prendre la iniciativa. Vaig deixar-li la nota i vaig adreçar-me com un autòmata cap a l'estació. El ràpid de les 6'05 era molt puntual.

És estrany, però les cavil.lacions m'han distret totalment i ja no sento la fressa ni el xiulet de la locomotora. Des d'on sóc veig les herbes vora les vies, unes margarides primerenques i alguns matolls groguencs, però cap rastre de comboi. És impossible. Em regiro i escolto. Ara torno sentir la fressa de la màquina, però aquest cop la remor ve de l'altre costat. En pocs segons, el tren s'ha aturat però ha tornat a arrencar gairebé immediatament i ara s'allunya de l'estació. Incrèdul, m'incorporo ràpidament i, perplex em faig càrrec de la meva absurda i ridícula situació.

«... Merda! He posat el cap en una via morta!»

Miquel Fañanàs

TURIS-AUTO SA.
CONCESIONARIO LANCIA
Carretera Barcelona, 16 Tel. 21 57 12 17001 GIRONA

Servei Oficial
Post venda i
Recanvis

Carretera Girona - Anglès
Apartat de Correus núm. 2
17190 SALT – GIRONA

GARATGE INTERNACIONAL
ROBERT VIDAL, SA.

Els cargolets al delta de l'Ebre

Durant tot el curs escolar, la cargo-escola de Lleida havia estat preparant una interessant sortida a les comarques tarragonines. Les activitats preparades eren: visitar l'Arc de Berà, menjar calçots a Valls, Tarragona ciutat i el delta de l'Ebre.

Tota l'excursió es desenvolupà amb absoluta tranquil.litat: feien cas del professor, no feren malbé el menjar, es llegien tota la informació sobre els monuments... De tots els cargols que anaven a l'excursió, l'Énnec era el més despistat, sempre es quedava adormit, es deixava la jaqueta o la bossa pels llocs, era un fracàs de cargol. El que més li agradava de tota l'excursió era la visita que farien als arrossars del Delta, per això va prometre's que seguiria totes les instruccions del mestre per no perdre-se'n detall.

Però un cop allà es va quedar «al.lucinat» mirant uns ocellets, insectes... i sense adonar-se'n es va anar distanciant del grup. S'endinsà en un camp d'arròs per portar a la seva mare una espiga, de sobte veié que cada vegada anava pujant més el nivell. Llavors se'n recordà que no sabia nedar i començà a cridar demanant auxili però ningú el sentia. Quan ja tenia l'aigua al coll i s'havia acomiadat dels seus pares, amics i veïns, notà que s'enlairava i que tot s'anava fent petit. Al cap d'una estona de volar pels aires s'atreví a mirar enlaire i veié que qui el transportava era un ocell. Va suplicar-li que el deixés sobre terra ferma ja que tenia una mica de por.

Un cop a terra podè admirar la bellesa del seu «avió»; era un «flamenc» de color rosa, amb un coll llarg i prim i que s'aguantava per una pota. Es féren molt amics i visitaren els llocs més macos i desconeguts del delta. L'Ènnec podé admirar el contrast del color blau que provocava l'entrada del riu Ebre a la mar Mediterrània, tots els canyissars, les dunes, els altres ocells, els peixos, els pescadors... Al cap d'unes hores començà a enyorar els seus amics i pensà que potser estarien preocupats per ell; així era, feia hores que l'estaven buscant.

El «flamenc» el deixà cuidadosament a prop de l'enciam-bus. Quan tots el veieren, anaren corrents a preguntar-li què li havia passat; quan els explicà la història pensaren que li havia tocat massa el sol i que era millor que anés a reposar una estona i marxaren cap a l'Alberg, després d'haver-lo renyat per marxar sense dir res. Mai se'l cregueren, però ell sabia que tot havia succeït, ja que havia deixat molts amics i bons records al delta de l'Ebre.

Espectacles

El 10 de juny, amb motiu de la Festa del carrer St. Antoni, a les 5 de la tarda i al mateix carrer, el «Teatre Mòvil» ens oferirà el seu espectacle «Sing, sing, la balada dels germans Nicolau». Us hi esperem a tots.

M.ª Mercè Sànchez
Eva Escuín
Foto: Carme Carbó

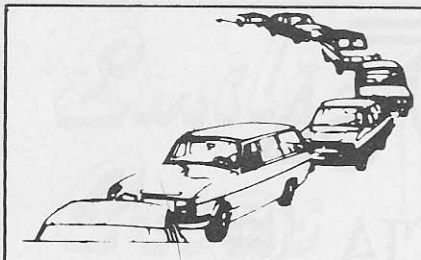

AUTO TALLER
F. FELIU
C/. Pere Coll Guitó, 22 - Tel. 23 19 73
SALT

Ctra. Nacional II (encreuament Caldes
Tel. 47 03 66 - **CALDES DE MALAVELLA**

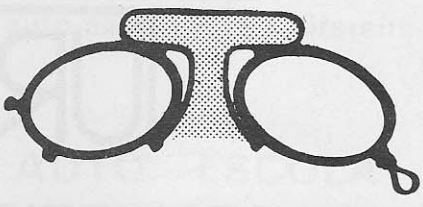

OPTICA TARRÚS, S.A
Jaume Tarrús i Galter
Llicenciat en Ciències Físiques **Òptic Diplomat**

Sta. Clara, 54 Tel. 21 37 50 **GRIONA**
Dr. Ferran, 1 Tel. 23 06 61 **SALT**

Descompte del 10% per a Jubilats socis del «Casal de Jubilats»

CAGAFERRO

L'ACUDIT FOLL

CULTURA

Exposicions i cursets

• El 7 d'abril en Quim Monzó va ser a la llibreria 22 amb motiu de la presentació del seu llibre: «La Magnitud de la Tragèdia».

A Les Bernardes i seguint els concerts de: «La Primavera a Les Bernardes és música», tinguerem: el 2 de maig «Grup de Cançó Tradicional Catalana»; el 9 de maig «Quintet de Jazz»; el 16 de maig, concert de piano a càrrec de Dravska Madoilska i Carles Coll; i el 23 del mateix mes l'Eric Himmy, de Califòrnia, ens oferí un concert de piano. Recordem que els concerts es fan a les 8 de la tarda.

Pel que fa a exposicions, a la Casa de Cultura de Salt, del 21 d'abril al 9 de maig, podrem gaudir de l'exposició «Les nostres tradicions» feta per la Generalitat de Catalunya.

• Del mateix 21 d'abril a 9 de maig, l'Àngel Plana fa una mostra d'olis. Del 10 de maig i fins al 30 del mateix mes, hi haurà una exposició d'escultures i pintures d'en Fita.

• A l'abril començà, a Les Bernardes, un curset de Porcellana Russa que finalitzarà al juny. La professora és Jaleh Mahbin, i l'horari els matins de 10 a 12 de tots els dilluns.

• També a l'abril i fins al juny hi haurà un curset de Dietètica i Nutrició. El dia que es fa és el dimarts de 4 a 5 de la tarda i la professora és M.ª Mercè Compte i Colomer.

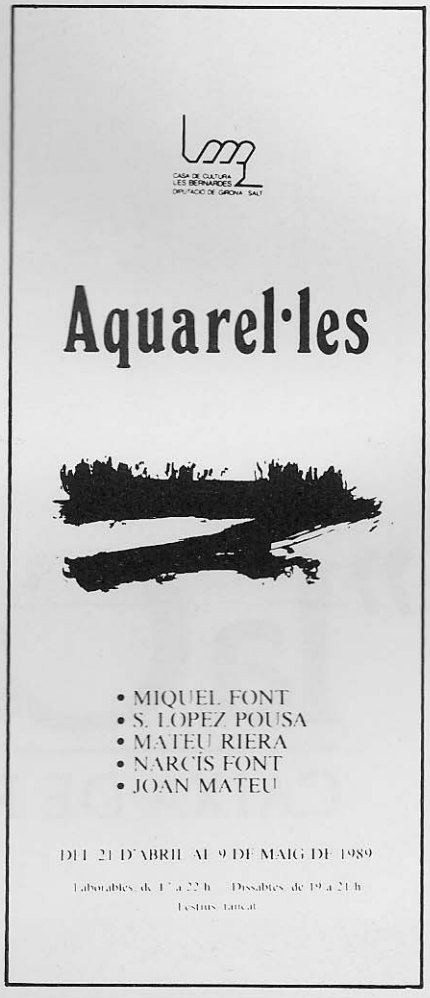

SALTENCS SINGULARS

El senyor Moreno

El senyor Lluís Moreno Torres fou mestre titular a la nostra vila durant tretze anys. Havia estat anteriorment mestre a la veïna vila de Bescanó, on se li havia reconegut un treball excel.lent. Prova d'això fou que uns alumnes que allà tenia, preferiren de recórrer els quatre quilòmetres que ens separen de dita vila, per continuar els estudis amb ell.

A la nostra vila hi va romandre fins a l'any trenta-cinc i, durant aquest temps, la seva missió com a mestre donà resultats molt positius entre les promocions d'alumnes que varen accedir a la seva escola. Sortosament, encara avui en tenim uns quants entre nosaltres que poden exhibir un nivell cultural superior a la mitjana d'aquella època. No n'he sentit ni un que no tingui més boca per alabar-lo.

Com que ningú no és perfecte, algunes persones li retreien el fet que quasi mai no era present a l'escola, fins una estona després d'haver començat. Respecte a aquest punt no volem opinar. No sabem si la causa era la seva salut o si la quietud del matí li era propícia per preparar el treball a desenvolupar durant la jornada. El que realment compta, al nostre entendre, són els resultats i, respecte a aquests, ja ens hem manifestat abans. Tenia la facultat de desgranar les lliçons de tal manera, que les feia assequibles a qualsevol intel.ligència mitjana. A més, algunes de les lliçons que donava en la seva classe més avantatjada, diríem que sobrepassaven el nivell que avui entenem per E.G.B. Si hem de referir-nos a l'home, la nostra opinió ha de ser per força la que correspon a l'edat que llavors teníem, adaptada als criteris actuals. El seu tarannà era el d'una persona correcte però no gaire expansiva. Sempre el vàrem veure apartat —segurament per la seva manera de ser— del que llavors en deien les **forces vives** de la població.

Quan es va inaugurar el primer grup escolar en va assumir la direcció i, a l'adveniment de la república, ell que de sempre era un republicà convençut, es deuria de sentir incòmode davant de posicions que ell no compartia i va sol.licitar i obtenir el trasllat, per cert, a una plaça menys important.

Al cap de poc va esclatar la guerra i de la seva estada a Quart, que és el poble on va continuar ensenyant no en sabem gran cosa. Només sabem que els seus fills, per causa de la guerra, es van haver d'exiliar, i que en deuria patir les conseqüències com molts d'altres, potser més agreujades, per tractar-se d'una persona sense demostrades simpaties cap a la part vencedora.

Pitu Geli i
Antoni Brugués